

ZPI vadlīnijas biroja papīram

ZPI prasību un kritēriju darbības joma: kopēšanas un grafiskam papīram lietošanai birojā (biroja papīrs). Attiecas uz loksnēs vai ruļļos nopērkamu neapdrukātu papīru rakstīšanai, drukāšanai un kopēšanai (līdz 170 g/m²). Neattiecas uz gataviem papīra izstrādājumiem, piemēram, piezīmju blokiem, zīmēšanas burtnīcām, kalendāriem, rokasgrāmatām.

Iespējami divi dažādi videi draudzīga papīra iepirkuma risinājumi (ar atšķirīgiem ZPI kritērijiem):

- papīrs, kura izgatavošanas pamatā ir reģenerētas papīra šķiedras, otrreizēji pārstrādāts papīrs;
- papīrs, kura izgatavošanas pamatā ir neapstrādāta šķiedra.

ZPI prasību un kritēriju piemērošana: katram papīra veidam atbilstošās ZPI prasības un kritēriji izdalīti atsevišķās grupās.

ZPI vadlīniju uzbūve: sastāv no 2 daļām:

- informatīvās;
- praktiskai lietošanai paredzētās.

Informatīvā daļa vadlīniju lietotāju iepazīstina ar galvenajām publisko iepirkumu normatīvo aktu prasībām, preču/pakalpojumu grupas būtiskajām ietekmēm uz vidi un iespējamajiem šīs ietekmes samazināšanas veidiem, kā arī ar konkrētās preču/pakalpojumu grupas ZPI prasībām un kritērijiem saistīto informāciju.

Praktiskai lietošanai paredzētā sniedz "lietošanai gatavas" ZPI prasības un kritērijus konkrētam iepirkuma posmam (atlases kritēriji/tehniskās specifikācijas/piedāvājumu izvērtēšanas kritēriji/līguma izpildes noteikumi). Aiz katras ZPI prasības un kritērija seko tam atbilstoša atbilstības pārbaudes (verifikācijas) metode. Nobeigumā sniegti plašāki paskaidrojumi dažiem ar šīs preču grupas iepirkuma organizēšanu un īstenošanu saistītiem aspektiem.

SATURA RĀDĪTĀJS

1. NORMATĪVO AKTU PRASĪBAS BIROJA PAPĪRA ZAĻAJAM PUBLISKAJAM IEPIRKUMAM.....	3
2. BŪTISKĀ IETEKME UZ VIDU.....	6
3. AR ZPI PRASĪBĀM UN KRITĒRIJIEM SAISTĪTĀ INFORMĀCIJA	7
4. BIROJA PAPĪRA ZAĻAIS PUBLISKAIS IEPIRKUMS	10
4.1. OTRREIZĒJI PĀRSTRĀDĀTS BIROJA PAPĪRS PARASTAI IZMANTOŠANAI	10
4.2. OTRREIZĒJI PĀRSTRĀDĀTS PAPĪRS PROFESIONĀLĀM VAJADZĪBĀM.....	11
4.3. BIROJA PAPĪRS, KURA IZGATAVOŠANAS PAMATĀ IR ILGTSPĒJĪGĀ VEIDĀ UN LIKUMĪGI IEGŪTA NEAPSTRĀDĀTA ŠĶIEDRA	12
5. PAPILDINFORMĀCIJA.....	14

1. NORMATĪVO AKTU PRASĪBAS BIROJA PAPĪRA ZAĻAJAM PUBLISKAJAM IEPIRKUMAM

Normatīvais akts	Attiecināmo prasību izklāsts
Publisko iepirkumu likums (PIL), 17. pants	<ul style="list-style-type: none"> • tiešās pārvaldes iestādēm <u>ir pienākums</u> preces un pakalpojumus <u>iegādāties</u> no Ministru kabineta noteiktās centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību, ja attiecīgās preces vai pakalpojumi ietilpst Ministru kabineta noteiktajās preču un pakalpojumu grupās un to līgumcena 12 mēnešu laikā attiecīgajā preču vai pakalpojumu grupā ir 1000 <i>euro</i> vai lielāka (PIL 17 (7)). • pašvaldībām un pašvaldību iestādēm ir pienākums preces un pakalpojumus iegādāties no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību, ja attiecīgās preces vai pakalpojumi ietilpst Ministru kabineta noteiktajās preču un pakalpojumu grupās un to līgumcena 12 mēnešu laikā attiecīgajā preču vai pakalpojumu grupā ir 10 000 <i>euro</i> vai lielāka (PIL 17 (8)). <ul style="list-style-type: none"> • pašvaldība un pašvaldības iestāde šā panta astotajā daļā un tiešās pārvaldes iestāde šā panta septītajā daļā minētajā gadījumā <u>var neiegādāties</u> attiecīgās preces un pakalpojumus no Ministru kabineta noteiktās centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību jebkurā no šādiem gadījumiem: <ul style="list-style-type: none"> 1) tiešās pārvaldes vai pašvaldības iestādes vai pašvaldības vajadzībām atbilstošu precī vai pakalpojumu nav iespējams iegādāties no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību saskaņā ar centralizēto iepirkuma institūcijas publicētajām tehniskajām specifikācijām; 2) tiešās pārvaldes vai pašvaldības iestāde vai pašvaldība var nodrošināt preču vai pakalpojumu iegādi par zemāku cenu. Šādā gadījumā tā vienu darbdienu pirms iepirkuma līguma noslēgšanas fiksē centralizēto iepirkumu institūcijas piedāvāto līgumcenu attiecīgajām precēm un pakalpojumiem, izdrukājot informāciju par attiecīgo preču un pakalpojumu cenu no centralizēto iepirkumu institūcijas uzturētas informācijas sistēmas vai pieprasot šo informāciju no centralizēto iepirkumu institūcijas, ja attiecīgas izdrukas informācijas sistēmā netiek nodrošinātas. (PIL 17 (10)).
PIL, 19. pants	<ul style="list-style-type: none"> • pasūtītājs, sagatavojot iepirkumu, ņem vērā saskaņā ar šā panta otro daļu noteiktās prasības. Ja tādas nav noteiktas, pasūtītājs pēc iespējas dod priekšroku tādām tehnisko specifikāciju prasībām, piedāvājuma izvērtēšanas kritērijiem un iepirkuma līguma izpildes noteikumiem, kas nodrošina iepirkuma atbilstību

	<p>publiskā iepirkuma principiem, ievērojot samērīguma principu un balstoties uz objektīviem iemesliem (PIL 19 (1)).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministru kabinets nosaka zaļā publiskā iepirkuma principus, prasības un to piemērošanas kārtību, preču, pakalpojumu un būvdarbu grupas, kurām piemēro zaļā publiskā iepirkuma prasības, piedāvājuma vērtēšanas kritērijus, iepirkuma līguma izpildes noteikumus un kontroles kārtību (PIL 19 (2)).
<p>MK 28.02.2017. noteikumi Nr. 108 „Publisko elektronisko iepirkumu noteikumi”.</p>	<p>Noteikumi nosaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • centralizēti iepērkamo preču un pakalpojumu grupas un centralizēto iepirkumu institūcijas (1. pielikums), kā arī to sniegto pakalpojumu izmantošanas nosacījumus (MK not. 1.5. p.).
<p>MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • noteikumi nosaka zaļā iepirkuma prasības un kritērijus, kurus izmanto to preču un pakalpojumu publiskajā iepirkumā, kam zaļais iepirkums piemērojams obligāti (1. pielikums) (MK not. 1.2. p.). • papildus šo noteikumu 6. un 7. punktā noteiktajam preču, pakalpojumu vai būvdarbu publiskajā iepirkumā var izmantot arī citas zaļā iepirkuma prasības un kritērijus, ja tie attiecināmi uz iepērkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju (MK not. 8. p.). • pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, iegādājoties centralizēto elektronisko iepirkumu sistēmā šo noteikumu 1. pielikumā iekļautās preces un pakalpojumus, ja iespējams, izvēli veic no videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu piedāvājuma (MK not. 12. p.). • centralizēto iepirkumu institūcija: <ul style="list-style-type: none"> - nodrošina videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu izveidi un pastāvīgu darbību, prioritāti atvēlot tām preču un pakalpojumu grupām, kuras iekļautas šo noteikumu 1. pielikumā; - videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu preču piegādātājiem izvirza zaļā iepirkuma prasības atbilstoši šiem noteikumiem (MK not. 16.p.).

SECINĀJUMI.

- 1) Biroja papīram zaļā iepirkuma prasību un kritēriju piemērošana publiskajā iepirkumā ir obligāta (MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība”, 1. pielikums).
- 2) Biroja papīru tiešās pārvaldes iestādes, kā arī pašvaldības un pašvaldību iestādes iegādājas no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību (MK 28.02.2017. noteikumi Nr. 108 „Publisko elektronisko iepirkumu noteikumi”, 1. pielikums). Biroja papīru, ja iespējams, izvēlas no videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu piedāvājuma un centralizēto iepirkumu institūcija ir atbildīga par to, lai piedāvātās preces atbilstu prasībām, kādas nosaka MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība”.
- 3) PIL nosaka izņēmumus, kādos gadījumos tiešās pārvaldes iestādes, pašvaldības un pašvaldību iestādes var neiegādāties attiecīgās preces vai pakalpojumus no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību. Šādos gadījumos drukas iekārtu publiskajā iepirkumā jāievēro MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība” prasības.
- 4) Papildus 1. pielikumā noteiktajām ZPI prasībām un kritērijiem publiskajā iepirkumā var izvirzīt arī citas ZPI prasības un kritērijus, ja tie izpilda MK 20.06.2017. noteikumu Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” 8. punkta prasības.

2. BŪTISKĀ IETEKME UZ VIDI

Galvenās ar vidi saistītās jomas	Ietekmes samazināšanas pasākumi ar ZPI palīdzību
<p>Mežu iznīcināšana un iespējama bioloģiskās daudzveidības samazināšanās.</p> <p>Celulozes un papīra ražošanas procesā radītā emisija gaisā un ūdenī.</p> <p>Enerģijas un ūdens patēriņš ražošanas procesā.</p> <p>Ķīmisko vielu patēriņš ražošanas procesā.</p> <p>Ražošanas procesā radītie atkritumi, piemēram, brāķi un notekūdeņu dūņas.</p>	<p>Papīra iepirkums, kura izgatavošanas pamatā ir izlietotas, reģenerētas papīra šķiedras (otreizēji pārstrādāts papīrs) vai likumīgi un/vai ilgtspējīgā veidā iegūtas neapstrādātas šķiedras.</p> <p>Papīra iepirkums, kura ražošanā patērēts neliels enerģijas daudzums un radīts neliels izmešu daudzums.</p> <p>Atsevišķu vielu neizmantošana papīra ražošanā un balināšanā.</p> <p>Papīra izmantošanas apjoma samazināšana.</p>

3. AR ZPI PRASĪBĀM UN KRITĒRIJEM SAISTĪTĀ INFORMĀCIJA

Darbības joma	biroja papīrs: <ul style="list-style-type: none"> • papīrs, kura izgatavošanas pamatā ir reģenerētas papīra šķiedras, otrreizēji pārstrādāts papīrs; • papīrs, kura izgatavošanas pamatā ir neapstrādāta šķiedra. 	
Neattiecas uz	gataviem papīra izstrādājumiem, piemēram, piezīmju blokiem, zīmēšanas burtnīcām, kalendāriem, rokasgrāmatām.	
Uzziņas par ZPI prasību un kritēriju avotiem	ES ZPI kritēriji kopēšanas un grafiskam papīram (<i>latviski</i>) Tehniskais raksturojums (<i>angliski</i>)	1) Atveriet EK ZPI mājas lapu: http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm 2) Atrodiet sadaļu <i>Copying and graphic paper</i> un atveriet attiecīgo dokumentu!
Svarīgākie ES normatīvie akti, kuru nosacījumi ietverti ZPI prasībās un kritērijos	EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2008/1/EK (2008. gada 15. janvāris) par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2002/61/EK (2002. gada 19. jūlijs), ar ko deviņpadsmito reizi groza Padomes Direktīvu 76/769/EEK attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumiem (azokrāsvielas) EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2001/80/EK (2001. gada 23. oktobris) par ierobežojumiem attiecībā uz dažu piesārņojošo vielu emisiju gaisā no lielām sadedzināšanas iekārtām EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2006/12/EK (2006. gada 5. aprīlis) par atkritumiem EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (Dokuments attiecas uz EEZ)	

<p>Ar biroja papīra ZPI prasībām un kritērijiem vai to verifikāciju saistītie ekomarķējumi un standarti</p>		<p>Mājas lapa: http://www.eco-label.com</p> <p>ES EKOMARĶĒJUMS. Izdevējs - Eiropas Komisija. Ekomarķējums spēkā no 1992. gada un aptver 32 produktu grupas. Kritēriji ietver dažādus vides aspektus aprites cikla garumā. ES ekomarķējums ir I tipa ekomarķējums (skat. vairāk paskaidrojumu sadaļā). Kritēriji kopēšanas un zīmēšanas papīram (latviešu valodā):</p> <p>http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011D0333&from=EN</p>
		<p>Mājas lapa: http://nordic-ecolabel.org/</p> <p>ZIEMEĻU GULBIS. Izdevējs Ziemeļvalstu padome. Dibināts 1989. gadā. Ziemeļvalstu ekomarķējums, kas atbilst I tipa ekomarķējuma prasībām. Kritēriji vairāk nekā 60 preču/pakalpojumu grupām. Kritēriji biroja papīram (angļu valodā):</p> <p>http://www.nordic-ecolabel.org/criteria/product-groups/</p> <p>un izvēlies "Copy and Printing Paper"</p>
		<p>Mājas lapa: https://www.blauer-engel.de</p> <p>ZILAIS ENĢELIS. Izdevējs: federālā Vides ministrija. Dibināts 1978. gadā. Vācijas ekomarķējums, kas atbilst I tipa ekomarķējuma prasībām. Kritēriji vairāk nekā 120 preču/pakalpojumu grupām. Kritēriji papīram (angļu valodā):</p> <p>https://www.blauer-engel.de/en/companies/basic-award-criteria</p> <p>un izvēlies "Recycled Paper" vai "Printing and Publication Papers"</p>
		<p>Mājas lapa: http://www.fsc.lv</p> <p>MEŽU PĀRVALDĪBAS PADOME (<i>Forest Stewardship Council, FSC</i>). Atbalsta ekoloģiski, sociāli un ekonomiski ilgtspējīgu mežsaimniecību. FSC shēma ļauj sekot meža produkcijas plūsmai, veicot precīzu un neatkarīgu visas koksnes piegādes ķēdes pārbaudi. Patērētājs, pērkot produkciju ar FSC zīmi, var būt drošs, ka mežs, no kura tā nāk, tiek apsaimniekots videi draudzīgi, sociāli taisnīgi un ekonomiski izdevīgi. Ir divu veidu FSC sertifikāti – Mežu apsaimniekošanas sertifikāts (FM) un Meža uzraudzības ķēdes sertifikāts</p>

		<p>(Chain of Custody Certificate, COC). Atbilst I tipa ekomarķējuma paveidam, uz kuru neattiecas ISO standartu prasības.</p>
		<p>Mājas lapa http://www.pefc.lv</p> <p>STARPTAUTISKĀ MEŽU SERTIFIKĀCIJAS SISTĒMU NOVĒRTĒŠANAS PROGRAMMA (<i>Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes - PEFC</i>). Starptautiskā mežu sertifikācijas sistēmu novērtēšanas programma ir 1999. gadā dibināta neatkarīga bezpeļņas nevalstiska institūcija, kas ar neatkarīgu trešās puses sertifikāciju atbalsta ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu. PEFC rada pārliecību koksnes produktu patērētājiem, ka tie atbalsta ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu.</p> <p>Atbilst I tipa ekomarķējuma paveidam, uz kuru neattiecas ISO standartu prasības.</p>

4. BIROJA PAPĪRA ZAĻAIS PUBLISKAIS IEPIRKUMS

4.1. OTRREIZĒJI PĀRSTRĀDĀTS BIROJA PAPĪRS PARASTAI IZMANTOŠANAI

Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma priekšmets	Pilnībā no reģenerētām šķiedrām izgatavota otrreizēji pārstrādāta biroja papīra iepirkums.
Tehniskās specifikācijas	<p>1. PAPĪRA IZGATAVOŠANAI IZMANTOTĀ ŠĶIEDRA</p> <p>Papīram ir jābūt pilnībā izgatavotam no reģenerētām papīra šķiedrām. Reģenerētās papīra šķiedras ir gan izlietotās, otrreizēji pārstrādātās šķiedras, gan neizlietotās, otrreizēji pārstrādātās šķiedras no papīrfabrikās izbrāķētā papīra.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskatāmi visi izstrādājumi, kam ir piešķirts kāds no I tipa ekomarķējumiem, piemēram, ES ekomarķējums, ja vien ir norādīts, ka papīrs ir pilnībā izgatavots no reģenerētām papīra šķiedrām. Tiks pieņemts arī cits atbilstošs apliecinājums, piemēram, ražotāja sagatavota tehniskā dokumentācija vai atzītas iestādes izsniegts pārbaudes ziņojums.</p> <p>2. ATSEVIŠĶU VIELU NEIZMANTOŠANA PAPĪRA RAŽOŠANĀ (BALINĀŠANĀ)</p> <p>Papīrs nedrīkst saturēt elementāro hloru (ECF, angļiski <i>Elementary Chlorine Free</i>). Tiks pieņemts arī hloru un tā savienojumus nesaturošs (TCF, angļiski <i>Totally Chlorine Free</i>) papīrs.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem tiks uzskatīti visi izstrādājumi, kam piešķirts ES ekomarķējums. Var tikt pieņemti arī citi valsts I tipa ekomarķējumi, kas atbilst iepriekš minētajam kritērijam. Tiks pieņemts arī cits atbilstošs apliecinājums, piemēram, ražotāja sagatavota tehniskā dokumentācija vai atzītas iestādes izsniegts pārbaudes ziņojums.</p>

4.2. OTRREIZĒJI PĀRSTRĀDĀTS PAPĪRS PROFESIONĀLĀM VAJADZĪBĀM

Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma priekšmets	Otrreizēji pārstrādāta papīra iepirkums, kura izgatavošanā reģenerētu papīra šķiedru īpatsvars no kopējā šķiedru apjoma ir bijis vismaz 75 %.
Tehniskās specifikācijas	<p>1. PAPĪRA IZGATAVOŠANAI IZMANTOTĀ ŠĶIEDRA</p> <p>No papīra izgatavošanā izmantotajām šķiedrām 75 % ir jābūt reģenerētām šķiedrām. Reģenerētās papīra šķiedras ir gan izlietotās, otrreizēji pārstrādātās šķiedras, gan neizlietotās, otrreizēji pārstrādātās šķiedras no papīrfabrikās izbrāķētā papīra.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskatāmi visi izstrādājumi, kam ir piešķirts kāds no I tipa ekomarķējumiem, piemēram, ES ekomarķējums, ja vien ir norādīts, ka papīrs ir pilnībā izgatavots no reģenerētām papīra šķiedrām. Tiks pieņemts arī cits atbilstošs apliecinājums, piemēram, ražotāja sagatavota tehniskā dokumentācija vai atzītas iestādes izsniegts pārbaudes ziņojums.</p> <p>2. ATSEVIŠĶU VIELU NEIZMANTOŠANA PAPĪRA RAŽOŠANĀ (BALINĀŠANĀ)</p> <p>Papīrs nedrīkst saturēt elementāro hloru (ECF, angļiski <i>Elemental Chlorine Free</i>). Tiks pieņemts arī hloru un tā savienojumus nesaturošs (TCF, angļiski <i>Totally Chlorine Free</i>) papīrs.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem tiks uzskatīti visi izstrādājumi, kam piešķirts ES ekomarķējums. Var tikt pieņemti arī citi valsts I tipa ekomarķējumi, kas atbilst iepriekš minētajam kritērijam. Tiks pieņemts arī cits atbilstošs apliecinājums, piemēram, ražotāja sagatavota tehniskā dokumentācija vai atzītas iestādes izsniegts pārbaudes ziņojums.</p>

4.3. BIROJA PAPĪRS, KURA IZGATAVOŠANAS PAMATĀ IR ILGTSPĒJĪGĀ VEIDĀ UN LIKUMĪGI IEGŪTA NEAPSTRĀDĀTA ŠĶIEDRA

Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma priekšmets	Papīra iepirkums, kura izgatavošanas pamatā ir ilgtspējīgā veidā un/vai likumīgi iegūta neapstrādāta šķiedra (papīrs var saturēt arī noteiktu daudzumu reģenerētu šķiedru).
Tehniskās specifikācijas	<p>1. PAPĪRA IZGATAVOŠANĀ IZMANTOTĀS KOKSNES ŠĶIEDRAS IEGUVES LIKUMĪBA</p> <p>Neapstrādātajām koksnes šķiedrām, ko izmanto celulozes ražošanā, ir jābūt iegūtām no likumīgiem avotiem.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Atbilstības apliecināšanai ir derīgi tādi koksnes šķiedru uzraudzības ķēžu sertifikāti kā FSC, PEFC vai citi līdzvērtīgi apliecinājumi. Par koksnes likumīgu izcelsmi ir iespējams pārliecināties arī tad, ja ir ieviesta izsekošanas sistēma. Šīs brīvprātīgās sistēmas var būt sertificējusi kāda trešā puse, parasti LVS EN ISO 9001:2015 un/vai LVS EN ISO 14001:2015 vai EMAS vadības sistēmas ietvaros. Ja koksnes izcelsmes valsts ir parakstījusi brīvprātīgo partnerības līgumu (BPL) ar ES, tad kā likumības apliecinājumu var izmantot FLEGT licenci. Attiecībā uz nesertificētu neapstrādātu šķiedru pretendentiem ir jānorāda celulozes un papīra ražošanā izmantotās šķiedras veids (suga), daudzums un izcelsme, kā arī jāapliecina tās likumība. Tādējādi šķiedras būs iespējams izsekot visā ražošanas ķēdē no koka nociršanas mežā līdz izstrādājuma izgatavošanai. Noteiktos gadījumos, kad sniegtie pierādījumi nepietiekami apliecina atbilstību tehniskajām specifikācijām, pasūtītājs var pieprasīt piegādātājiem sīkākus paskaidrojumus vai apliecinājumus.</p> <p>2. ATSEVIŠĶU VIELU NEIZMANTOŠANA PAPĪRA RAŽOŠANĀ (BALINĀŠANĀ)</p> <p>Papīrs nedrīkst saturēt elementāro hloru (ECF, angļiski <i>Elementary Chlorine Free</i>).</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Kā apliecinājumu var izmantot ražotāja tehnisko dokumentāciju.</p>
Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji	<p>ILGTSPĒJĪGA MEŽSAIMNIECĪBA</p> <p>Papildu punkti tiks piešķirti proporcionāli tādu neapstrādātu koksnes šķiedru apjomam celulozes ražošanā, kas iegūtas pārbaudītos mežos, kuru apsaimniekošanā tiek īstenoti ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principi un</p>

	<p>pasākumi.</p> <p><i>Piezīme pie kritērija.</i> Eiropā šiem principiem un pasākumiem ir vismaz jāatbilst Eiropas kopējām darbības pamatnostādņēm mežu ilgtspējīgai apsaimniekošanai, kas apstiprinātas Lisabonas ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā (1998. gada 2.– 4. jūnijs). Ārpus Eiropas tiem ir vismaz atbilst ANO Konferences par vidi un attīstību Mežsaimniecības principiem (Riodežaneiro, 1992. gada jūnijs) un attiecīgā gadījumā ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas kritērijiem vai pamatnostādņēm, kas pieņemtas saskaņā ar attiecīgām starptautiskām un reģionu iniciatīvām (Starptautiskā Tropu mežu organizācija, Monreālas process, Tarapoto process, ANO vides programmas/FAO Āfrikas sauso apgabalu iniciatīva).</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem tiks uzskatīti visi izstrādājumi, kam piešķirts ES ekomarķējums. Var tikt pieņemti arī citi valsts I tipa ekomarķējumi, kas atbilst minētajiem kritērijiem. Atbilstības apliecināšanai ir derīgi tādi koksnes šķiedru izsekojamības sertifikāti kā FSC, PEFC vai citi līdzvērtīgi apliecinājumi. Tiks pieņemts arī cits atbilstošs apliecinājums, piemēram, ražotāja sagatavota tehniskā dokumentācija vai atzītas iestādes izsniegts pārbaudes ziņojums.</p>
--	--

5. PAPILDINFORMĀCIJA

CITAS ZPI PRASĪBAS UN KRITĒRIJI

MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” paredz iespēju publiskajā iepirkumā piemērot arī citas, noteikumos neminētas ZPI prasības un kritērijus, ja tie attiecināmi uz iepirkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju (MK not. 8. p.).

Ja pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs nolēm j publiskajā iepirkumā izmantot papildus ZPI prasības un kritērijus, ieteicams iepriekš izvērtēt savas iespējas, jo stingrāku vides prasību uzstādīšana bieži vien saistīta ar ekspertu iesaisti, lai noteiktu iesniegto piedāvājumu atbilstību šīm prasībām. Tāpat jāveic tirgus izpēte, lai pārlicinātos par atbilstošu videi draudzīgu alternatīvu pieejamību tirgū.

Ja tomēr pieņemts lēmums preču vai pakalpojumu iegādē izvirzīt stingrākas vides prasības, viens no ieteicamajiem šādu prasību piemēriem ir ES ZPI kritēriju izvērtētais (visaptverošais) līmenis (skat. http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm), jo arī šie kritēriji, tāpat kā MK noteikumos Nr. 353 ietvertie, attiecināmi uz konkrēto iepirkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju, turklāt tiem formulēta arī atbilstības pārbaudes (verifikācijas) metode.

5.1. OTRREIZĒJI PĀRSTRĀDĀTA PAPĪRA IZVĒLE

BALTUMA PAKĀPE

Pasūtītājs var izvēlēties baltuma pakāpi, kas ir zemāka par 90. Lai sasniegtu baltuma pakāpi virs 90, papīrs būtu jāapstrādā ar optiskās dzidrināšanas līdzekļiem. Ikdienas lietošanai birojā piemērots būs arī papīrs, kura baltuma pakāpe ir 60, taču šis ir jau jautājums par to, kādam papīram patērētājs dod priekšroku.

ECF

ECF (*Elemental Chlorine Free*) nozīmē, ka papīrrūpniecībā koksnes celulozes balināšanai netiek izmantots gāzveida hlors, bet hlora dioksīds. Šāda celulozes balināšanas tehnoloģija ļauj izvairīties no kancerogēno dioksīnu un tiem līdzīgu savienojumu veidošanās.

TCF

TCF (*Totally Chlorine Free*) nozīmē, ka celulozes balināšanai netiek izmantots ne hlors, ne tā savienojumi. To vietā balināšanai izmanto ūdeņraža peroksīdu

vai skābekli.

EKOMARĶĒJUMA KRITĒRIJI

Atbilstību noteikta ekomarķējuma kritērijiem var pieprasīt, ja šie kritēriji ir piemēroti un atbilstoši attiecīgajam izstrādājumam un tiek pieņemti arī citu veidu atbilstības apliecinājumi.

SPECIFIKĀCIJA VAI PIEŠKIRŠANAS KRITĒRIJI

Ja pasūtītājs nav pārliecināts par to, vai tirgū ir pieejami ar ekomarķējumu marķēti izstrādājumi, iepriekš minētās specifikācijas var izmantot kā piedāvājuma izvērtēšanas kritērijus. Ja izmanto punktu vērtēšanas sistēmu, šo kritēriju īpatsvars gala vērtējumā var būt, piemēram, 15 procenti. Lai noteiktu izstrādājumu pieejamību tirgū, var veikt arī sākotnējo tirgus izpēti.

5.2. ILGTSPĒJĪGI UN/VAI LIKUMĪGI IEGŪTAS ŠKIEDRAS IZVĒLE

PAPĪRS, KURA IZGATAVOŠANAS PAMATĀ IR NEAPSTRĀDĀTA ŠKIEDRA

Daudzos gadījumos tirgū pieejamais papīrs var nebūt pilnībā izgatavots no otrreizēji pārstrādātām vai neapstrādātām šķiedrām, bet gan no jauktām izejvielām. Tāpēc iepirkuma līguma priekšmetā netiek norādīts papīrs, kas izgatavots no neapstrādātas šķiedras, bet gan papīrs, kura izgatavošanas pamatā ir neapstrādāta šķiedra, tādējādi pieļaujot otrreizēji pārstrādātu šķiedru izmantošanu papīra ražošanā, ja vien tiek nodrošināta atbilstība iepriekš norādītajām specifikācijām.

PROCENTUĀLĀ ĪPATSVARA PAAUGSTINĀŠANA

ES ekomarķējuma programmā noteikts, ka vismaz 10 procentiem neapstrādātās šķiedras ir jābūt iegūtiem no sertificētiem, ilgtspējīgi apsaimniekotiem mežiem, savukārt Ziemeļu Gulbja programmā – vismaz 20 procentiem. FSC un PEFC var noteikt arī augstāku procentuālo īpatsvaru, kas mainās saskaņā ar stingriem noteikumiem. Vērtēšanas posmā pasūtītājs var noteikt papildu īpatsvaru papīram ar augstāku sertificētas, no ilgtspējīgiem avotiem iegūtas neapstrādātas šķiedras īpatsvaru un/vai ar augstāku reģenerētas šķiedras īpatsvaru.

EKOMARĶĒJUMA KRITĒRIJI

Atbilstību noteikta ekomarķējuma kritērijiem var pieprasīt, ja šie kritēriji ir piemēroti un atbilstoši attiecīgajam izstrādājumam un tiek pieņemti arī citu veidu atbilstības apliecinājumi.

SPECIFIKĀCIJA VAI PIEDĀVĀJUMA IZVĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Ja pasūtītājs nav pārliecināts par to, vai tirgū ir pieejami ar ekomarķējumu marķēti izstrādājumi, iepriekš minētās specifikācijas var izmantot kā vērtēšanas kritērijus. Ja izmanto punktu vērtēšanas sistēmu, šo kritēriju īpatsvars gala vērtējumā var būt, piemēram, 15 procenti. Lai noteiktu izstrādājumu pieejamību tirgū, var veikt arī sākotnējo tirgus izpēti.